

Opis źródła:

Z tekstów piramid - jest to zbiór staroegipskich tekstów religijnych, związanych z kultem umarłych. Obejmowały one formuły, różne zaklęcia oraz hymny, a także mity. Nazwę swoją zawdzięczają temu, że pisane były na ścianach korytarzy i komór grobowych władców. Niżej prezentowany tekst źródłowy jest fragmentem *modlitwy do bogini Nut*

Miejsce i data wydania:

Przedruk w tłumaczeniu Śmieszka Antoniego wydany w 1924 roku w Krakowie.

Miejsce przechowywania oryginału źródła:

<https://delibra.bg.polsl.pl/dlibra/doccontent?id=46639>

Tekst źródła (fragment):

1. O ty, która jesteś daleko od ziemi, o ty, do której należy głowa ojca twego Szu, jako, że nad nim (wznosząc się) panujesz, gdyż ukochał on cię (tak dalece, że) stanął (jako, podpora) pod tobą i pod wszystkimi rzeczami, które są na tobie! Tyś wzięła na się wszystkich bogów, razem z ich łodziami ... (Więc jako) oni nie oddalają się od ciebie, będąc (nieruchomymi) gwiazdami, (tak też) nie dopuść, aby (ten zmarły król) Pepi, miał być od ciebie dalekim: (nie dopuść tego) zgodnie z twym imieniem "daleka".
2. O ty wielka (bogini), któraś się stała niebem ponieważ byłaś potężną (tj. potężniejszą niż inni bogowie)!... Tyś miejsca wszystkie (na świecie) pięknnością swą napełniła, tyś ziemię całą [pod] sobą ogarnęła, tyś ziemię całą i wszystkie rzeczy, (które są na niej) w ramiona swoje objęła; więc weź (także) do siebie i tego (zmarłego króla) Pepi, jako nigdy nie przemijającą gwiazdę.
3. O Nut, rozpostrzej się ponad twoim synem i chroń go przed Setem (bogiem zła i ciemności)! Chroń go, o Nut! Przybyłaś (tu do grobu), aby strzec syna twojego, przybyłaś (tu), by bronić tego wielkiego (zmarłego).

Słowniczek pojęć:

Pepi II - władca Egiptu z czasów Starego Państwa, pochowany w kompleksie grobowym w Sakkarze. Więcej: https://pl.wikipedia.org/wiki/Pepi_II

bogini Nut - w mitologii egipskiej była boginią nieba, córką boga Szu, bóstwa wiatru. Więcej: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Nut>

teksty piramid - zbiór tekstów religijnych, związanych z kultem zmarłych. Znajdowały się one na ścianach grobowców. Więcej: https://pl.wikipedia.org/wiki/Teksty_Piramid

piramidy - służyły najczęściej jako grobowce, lub podbudowy świątyń; najbardziej znane piramidy znajdują się na terenie Egiptu oraz Ameryki prekolumbijskiej. Więcej: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Piramida>

faraon - jedno z określeń odnoszących się do władcy Egiptu. Więcej: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Faraon>

Cheops - władca zjednoczonego Dolnego oraz Górnego Egiptu w czasie Starego Państwa. Znany głównie z potężnego grobowca, w którym został pochowany - piramidy Cheopsa. Więcej: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Cheops>

Stare Państwo - okres w dziejach starożytnego Egiptu, obejmujący lata 2675-2170. Więcej: https://pl.wikipedia.org/wiki/Stare_Pa%C5%84stwo

Pytania do źródła:

Pytania do uczniów szkoły średniej:

1. Komu, w starożytnym Egipcie, wznoszono wielkie grobowce w formie piramid? Jak postępowano z ciałem zmarłego, zanim było złożone do grobu?
2. Kto był najważniejszym bóstwem w panteonie bogów starożytnego Egiptu? Który z nich zajmował się zmarłymi?
3. O co proszono, w świetle tekstu źródłowego, bóstwa? Co miały uczynić ze zmarłym? Które bóstwo proszono o opiekę nad zmarłym? Czym miał stać się zmarły po śmierci, w świetle tekstu źródłowego?

Pytania do uczniów szkoły podstawowej:

1. Jakim systemem była religia starożytnego Egiptu? Wierzano w jednego, czy w wielu bogów?
2. Które bóstwo w starożytnym Egipcie było najważniejsze? Wymień jeszcze trzy inne bóstwa oraz czego były patronami.

Wskazówki:

Należy pamiętać, że, zależnie od okresu, o jakim mowa jest w kontekście Starożytnego Egiptu, inne bóstwo stało na czele grupy bogów. Bywało, że to Ozyrys był najważniejszy, w innym natomiast okresie, na przykład, Amon, a jeszcze w innym Ra. Warto również przypomnieć sobie, kim w oczach bogów i ludzi był władca Egiptu - faraon.

Ponadto, w związku z tym, że Egipcjanie wyjątkowo dbali o higienę oraz o szczątki, starano się zapewnić ciału długie trwanie, poprzez różne zabiegi balsamiczne. Wierzano bowiem, że

po śmierci człowiek istnieje tak długo, jak długo trwa jego ciało. Proszono więc o różne łaski boskie dla zmarłego, poprzez wypisywanie ich na ścianach grobowców.

Na bogate, wielkie grobowce oraz bogate pogrzeby stać było jedynie faraonów oraz wysokich rangą urzędników państwowych.

Najważniejsze cezury:

2657 r. p. n. e. - rozpoczęcie okresu Starego Państwa

2604 - 2581 - rządy Cheopsa

2245 - 2180 - rządy Pepiego II

2166 r. p. n. e. - zakończenie okresu Starego Państwa

Literatura pomocnicza:

Grimal N., *Dzieje Starożytnego Egiptu*, Warszawa 2004.

Imię i nazwisko osoby opracowującej rekord: Łukasz Wołczyk